

Sygn. akt V U 1054/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: star. sekr. sądowy Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku D. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek odwołań D. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 31 sierpnia 2016 r. **znak** (...)

z dnia 13 października 2016 r. **znak** (...)

oddala odwołania

Sygn. akt V U 1054/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 31 sierpnia 2016 r., znak: (...) po rozpoznaniu wniosku z dnia 17 sierpnia 2016r.- odmówił wnioskodawczyni D. W. prawa do świadczenia przedemerytalnego, podnosząc, że ubezpieczona nie spełniła warunku określonego w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, gdyż zakończenie działalności gospodarczej przez osobę fizyczną zatrudniającą pracowników nie jest likwidacją pracodawcy, jak i warunku z art. 2 ust. 1 pkt 2 tej ustawy – ponieważ do dnia rozwiązania stosunku pracy, tj. do dnia 31 stycznia 2016 r., udowodniła łącznie 26 lat, 04 miesiące i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych wobec wymaganych 30 lat.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawczyni wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie jej prawa do świadczenia przedemerytalnego. Podniosła, że świadczyła pracę na rzecz firmy M. L. prowadzącego Zakład Usługowy (...) w L. , który w sposób formalny i trwały zaprzestał prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Zatem wnioskodawczyni spełniła warunki do przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie art. w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 13 października 2016 r., znak: (...) po ponownym rozpoznaniu wniosku z dnia 17 sierpnia 2016r.oraz dodatkowych dokumentów dołączonych przez ubezpieczoną do odwołania - odmówił wnioskodawczyni D. W. prawa do świadczenia przedemerytalnego, podnosząc, że ubezpieczona

nie spełniła warunku określonego w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, gdyż zakończenie działalności gospodarczej przez osobę fizyczną zatrudniającą pracowników nie jest likwidacją pracodawcy, jak i warunku z art. 2 ust. 1 pkt 2 tej ustawy – ponieważ do dnia rozwiązania stosunku pracy, tj. do dnia 31 stycznia 2016 r., udowodniła łącznie 26 lat, 05 miesiące i 27 dni okresów składkowych i nieskładkowych wobec wymaganych 30 lat.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawczyni wniosła o jej zmianę poprzez przyznanie jej prawa do świadczenia przedemerytalnego, argumentując jak w uzasadnieniu odwołania od decyzji wydanej dnia 31 sierpnia 2016r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o oddalenie odwołań, podtrzymując stanowisko przedstawione w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji. Dodatkowo podał, że przez „likwidację pracodawcy” w znaczeniu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych rozumieć należy oznaczony przez właściwe przepisy prawa stan organizacyjny i majątkowy pracodawcy. Wskazał, że o likwidacji pracodawcy nie można mówić wówczas, gdy jest nim osoba fizyczna. Przedsiębiorca może zakończyć i wyrejestrować działalność gospodarczą, co nie oznacza, że przestaje istnieć jako podmiot zatrudniający pracowników.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni D. W., ur. (...), z dniem (...) ukończyła 56 lat.

Ostatnim zatrudnieniem wnioskodawczyni, trwającym od 01 marca 2014 r. do 31 stycznia 2016 r. było zatrudnienie w Zakładzie Usługowym (...) w L. na stanowisku specjalisty do spraw rachunkowości. Do obowiązków wnioskodawczyni należało przygotowanie i rozliczanie kosztorysów za wykonane prace i prowadzenie spraw kadrowych .

Ww. firma w dacie rozwiązania z wnioskodawczynią stosunku pracy była działalnością gospodarczą osoby fizycznej – M. L. i zajmowała się wykonywaniem usług w zakresie utrzymywania zieleni . Prowadziła szkółkę z sadzonkami i krzewami na działce będącej własnością M. L. . W firmie były liczne środki trwale związane z prowadzoną działalnością gospodarczą m.in. samochód ciężarowy o ciężarze całkowitym do 3,5 tony , podnośniki koszowe, ciągniki ., rębak do gałęzi itp.

W dacie rozwiązania z wnioskodawczynią stosunku pracy M. L. miał zamiar zlikwidować działalność gospodarczą z powodu wieku i stanu zdrowia . Po miesięcznych badaniach i po stwierdzeniu cukrzycy , wykonując zalecenie lekarza(utrzymania aktywności fizycznej) , M. L. prowadzi nadal działalność gospodarczą pod tą samą firmą Zakład Usługowy (...) w L. . M. L. nie zatrudnił pracownika na miejsce wnioskodawczyni. Sam prowadzi sprawy związane z przygotowaniem i rozliczaniem kosztorysów za wykonane prace , a sprawy kadrowe zostały przekazane do biura rachunkowego prowadzącego sprawy księgowe firmy – jeszcze w dacie zatrudnienia wnioskodawczyni.

Aktualnie M. L. w firmie posiada środki trwałe o wartości około 200000zł . Środki trwałe służą do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie utrzymania zieleni . Są nimi dwa samochody , w tym jeden do 3,5 tony , podnośniki koszowe, rębak do gałęzi , narzędzia elektryczne używane do pielęgnacji zieleni. Firma prowadzona przez M. L. nadal zatrudnia pracowników na sześciu etatach : trzech na pełnych etatach, a pozostałych na : 1/2 etatu lub 1/4 etatu . Firma w związku z prowadzoną działalnością przynosi dochody .

Od dnia 02 lutego 2016 r. E. W. została zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w L. jako osoba bezrobotna, z prawem do zasiłku. W czasie pobierania zasiłku dla bezrobotnych wnioskodawczyni nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej ani zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych czy robót publicznych.

W dniu 17 sierpnia 2016 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego.

W wyniku rozpoznania tego wniosku ZUS Oddział w L. wydał zaskarżone decyzje.

E. W. do dnia 31 stycznia 2016 r. wykazała 26 lat, 05 miesięcy i 27 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Dowód:

- dokumenty z akt ubezpieczeniowych ZUS: wniosek, świadectwa pracy, w tym ,
- świadectwo pracy z dnia 31.01.2015 r. z firmy (...), zaświadczenie z PUPw L.,
- zeznania świadka M. L. k. 23v., e-protokół z 24.05.2017 r. 00:06:41 i nast.
- przesłuchanie wnioskodawczynie k. 23v, e-protokół z 24.05.2017 r. 00:23:25 i nast.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (t.jedn.: Dz.U. z 2013 r., poz. 170 z późn. zm.), prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która:

- 1) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 56 lat – kobieta oraz 61 lat – mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub
- 2) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.), w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat – mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn

W myśl zaś art. 2 ust. 3 cyt. ustawy, świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym było, że wnioskodawczynie do dnia rozwiązania -trwającego nie krócej niż 6 miesięcy- ostatniego stosunku pracy, ukończyła 56 lat. Ponadto, niesporne było, że E. W. zarejestrowana była przez wymagany okres jako bezrobotna z prawem do zasiłku i w tym czasie nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji pracy oraz że złożyła wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Spór w sprawie sprowadzał się natomiast do oceny przesłanki warunkującej prawo do świadczenia przedemerytalnego wymienionej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, a dokładnie okoliczności „likwidacji pracodawcy”.

Organ rentowy stał na stanowisku, że w przypadku zatrudniania pracownika przez osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą nie może być mowy o „likwidacji pracodawcy” w rozumieniu cyt. wyżej przepisu.

Przeciwnego zdania była skarżąca, która uważała że nie może być pokrzywdzona z tego powodu, że zatrudniała ją osoba fizyczna. Zdaniem wnioskodawczyni istotnym w sprawie była jej świadomość, że zwolnienie z pracy nastąpiło z przyczyn likwidacji pracodawcy i nie ma znaczenia w niniejszej sprawie fakt, że do takiej likwidacji nie doszło, a osoba fizyczna M. L. nadal prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą, której przedmiot nie uległ zmianie.

W ocenie Sądu, w rozpoznawanej sprawie stanowisko organu rentowego było słuszne. Dla jego poparcia wskazać należy dodatkowo stanowisko wyrażone w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego, tj. w wyroku z dnia 22 kwietnia 2015 r. wydanym w sprawie o sygn. II UK 185/14, a także w wyrokach Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 października 2015 r. (III AUa 762/15) oraz z dnia 9 sierpnia 2016 r. (III AUa 422/16), zgodnie z którymi „likwidacja pracodawcy” w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 170) obejmuje także osobę fizyczną, która w sposób formalny i trwały zaprzestała prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. W uzasadnieniach ww. orzeczeń Sądy w sposób obszerny rozważały kwestię rozumienia terminu „likwidacja pracodawcy” w kontekście uprawnień osób ubezpieczonych do świadczenia przedemerytalnego. Wskazywały, że dominująca grupa podmiotów o statusie pracodawcy (osoby prawne, jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej) powstają wskutek czynności prawnych, a zatem nie istnieją pierwotnie w systemie prawa. Osoba fizyczna zaś, podmiot prawa od chwili urodzenia się (art. 8 § 1 k.c.), uzyskuje możliwość zatrudnienia pracowników przez nabycie zdolności do czynności prawnych, co wiąże się z uzyskaniem określonego wieku i nie jest zależne od czynności prawnej (umowy). A zatem, czy odmienny sposób uzyskania statusu pracodawcy powinien być pomijany przy ocenie zagadnienia związanego z jego likwidacją. Zdaniem ww. Sądów, koherentność wykładni prawa powinna uwzględniać znaczenie, jakie temu pojęciu nadaje art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz.170). Przyjęcie koncepcji, że nie można mówić o likwidacji pracodawcy, gdy jest nim osoba fizyczna, z istoty rzeczy wyklucza pracownika wykonującego pracę na rzecz pracodawcy, będącego osobą fizyczną, z grona osób uprawnionych do świadczenia przedemerytalnego w związku z likwidacją pracodawcy. W ten sposób dokonana interpretacja prawa – zdaniem ww. Sądów – prowadzi do wniosków sprzecznych z celem ustawy. Ten z kolei nie może być identyfikowany z zamierzonym przez ustawodawcę ograniczeniem kręgu uprawnionych do świadczenia przedemerytalnego w zależności od statusu pracodawcy. Jego istotę obrazuje art. 2a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 121), zgodnie z którym zasada równego traktowania w systemie ubezpieczenia społecznego wyznacza standard oceny podmiotów znajdujących się w tej samej sytuacji z uwagi na utratę źródła dochodu z przyczyn leżących po stronie podmiotu zatrudniającego. Z aksjologicznego punktu widzenia nie ma zatem uzasadnionych przesłanek do automatycznego wykluczenia z uwagi na zatrudnienie w określonym podmiocie prawa. To nie rodzaj pracodawcy decyduje o prawie do świadczenia przedemerytalnego, lecz utrata miejsca pracy z przyczyn leżących po jego stronie. Forma organizacyjna pracodawcy nie stanowi cechy usprawiedliwiającej różnicowanie sytuacji pracownika na gruncie prawa do świadczenia przedemerytalnego. Generalnie bowiem wybór pracy u konkretnego pracodawcy (zorganizowanego w określonej postaci) ma często charakter przypadkowy, związany z pojawieniem się ogłoszenia o naborze do pracy. Przyjęcie odmiennego punktu widzenia automatycznie stawia pracowników zatrudnionych przez osoby fizyczne „w gorszej” sytuacji, niż zatrudnionych u pozostałych pracodawców. Przywiązywanie wagi do semantycznej redakcji przepisu (określonej techniki jego redakcji) nie jest zatem zabiegiem prawidłowym. Oderwanie zaś od gramatycznego brzmienia analizowanego przepisu staje się na gruncie ustawy o świadczeniach przedemerytalnych zabiegiem akceptowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyroki SN z dnia 28 sierpnia 2013 r., I UK 57/13, OSNP 2014 nr 11, poz. 160 i z dnia 23 września 2014 r., II UK 562/13). W dalszych wywodach odniesiono się do wyrażonego w judykaturze stanowiska, zgodnie z którym likwidacja zakładu pracy to całkowite, stałe i faktyczne jego unieruchomienie jako całości (por. wyrok SN z dnia 18 stycznia 1989 r., I PRN 62/88, OSPiKA 1990 nr 4, poz. 204). A zatem, ma ona miejsce w razie przeprowadzenia we właściwym trybie i przez uprawnione podmioty określonego postępowania. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, uzewnętrznieniem tego procesu jest zaś formalny stan związany z wyrejestrowaniem działalności w organie ewidencyjnym oraz faktyczne i trwałe zakończenie prowadzonej działalności, które stosownie do okoliczności

faktycznych, może przejawiać się wyprzedają przedmiotów służących jej prowadzeniu, w wyniku czego nie jest w stanie dalej zatrudniać pracowników z uwagi na brak substratu majątkowego, związanego z dotychczasowym zatrudnieniem.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, Sąd –po analizie materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu– nie miał wątpliwości, że w niniejszej sprawie nie doszło do „likwidacji pracodawcy” w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych . Tym samym , zdaniem sądu - rzeczywistą przyczyną rozwiązania z wnioskodawczynią umowy o pracę nie była likwidacja pracodawcy lub rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn niewypłacalności pracodawcy . Tym samym wnioskodawczyni nie spełniła przesłanki warunkującej przyznanie jej prawa do świadczenia przedemerytalnego. Jak wynika bowiem z zeznań M. L. - jako osoba fizyczna nadal prowadzi on działalność gospodarczą pod tą samą firmą i w takim samym przedmiocie – utrzymanie zieleni . Świadek nadal posiada środki trwale związane z prowadzoną działalnością gospodarczą i zatrudnia pracowników na pełnych sześciu etatach . Firma przynosi dochód . Ten ostatni aspekt znalazł odzwierciedlenie w braku formalnego wyrejestrowania działalności gospodarczej w organie ewidencyjnym.

Zatem firma (...) nie przestała istnieć w znaczeniu materialnym. Wymieniony bowiem zachował przedmioty majątkowe (narzędzia, samochody , podnośniki koszowe, narzędzia do cięcia gałęzi itp.), które umożliwiają mu w dalszym ciągu prowadzenie działalności i zatrudnianie pracowników. Nie nastąpiło zatem po stronie pracodawcy faktyczne i trwałe zakończenie działalności gospodarczej .

Uprawnienia wnioskodawczyni w niniejszej sprawie sąd oceniał na dzień złożenia przez nią wniosku o świadczenie przedemerytalne , a „likwidację pracodawcy” - na dzień zakończenia ostatniego stosunku pracy przez ubezpieczoną.

W niniejszej sprawie ten ostatni warunek nie wystąpił.

Reasumując sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie , gdyż nie było podstaw do jego uwzględnienia z przyczyn wymienionych w niniejszym uzasadnieniu .